

JANEZ KRSTNIK MESAR – PORTRET TONKINŠKEGA MISIJONARJA IZ 18. STOLETJA

Zmago Šmitek

Janez Krstnik Mesar je bil rojen v Gorici 12. avgusta 1673 kot najmlajši izmed sinov in treh hčera v družini Mihaela Mesarja. Oče je bil, sodeč po župnijskih registrih, peterih po rodu z Branika (Rihemberka) in je živel v Gorici že več let, preden se je 19. januarja 1658 poročil s Katarino Bandeu, hčerjo goriškega meščana Leonarda. Otroka je krstil duhovni pomočnik Ivan Milošič, botra pa sta bila Anton Busič (Busiz) in Felicita Stibilj (Stabila).¹ Iz tega je mogoče sklepati, da je Janez odraščal v slovenskem družbenem in kulturnem okolju.

Po opravljenem liceju v Gorici je od leta 1695 v Gradcu študiral teologijo in bil leta 1699 ali 1700 posvečen v duhovnika. Na Dunaju je 7. decembra 1701 vstopil v jezuitski red.² Tam je živel kot novic in od tod 18. aprila 1703 poslal prvo prošnjo za odhod v misijone. Njegova želja po takšnem poslanstvu je morala biti resnično velika, saj je drug dopis s podobno vsebino poslal v Rim že 23. junija, prav tako z Dunaja. Konec istega leta (23. decembra) je ponovil prošnjo iz Gorice, kjer je poučeval na jezuitskem kolegiju, nato pa se je oglasil še trikrat z Reke (24. januarja, 21. februarja in 2. maja 1705) kot profesor gramatike na tamkajšnjem kolegiju.³

V eni od prošenj (24. januarja 1705) je izrecno zapisal: "*ut me parem ad auspicondum inter ad missiones indicas et quidem cum Rd. Pre Procuratore ad Sinas reduce*", v neki drugi (21. februarja 1705) pa: "*ut patris Costner comes Siam et Sinas uertus, ad quarum nel aliorum Regionum missiones...*"⁴ To dokazuje, da si je sam najbolj želel na Kitajsko.

Njegova vztrajnost je bila naposled poplačana s pozitivnim odgovorom jezuitskega vodstva. Skupaj z alzaškim misionarjem Romanom Hindererjem iz zgornjenemške jezuitske province je še istega leta odplul iz Genove v Cadiz in od tod okoli Afrike in mimo Indije v Macao.⁵

Po prilagoditvenem obdobju v Macau, med katerim se je učil jezika in se privajal na novo kulturno okolje, je prevzel misijonarsko delo v južnih kitajskih provincah. Leta 1712 ga viri omenjajo v Kantonu, od koder pa je še isto leto odpotoval v misijone v Kočinčini (južnemu delu današnjega Vietnama). Portugalci so iz Macaa vzdrževali redne pomorske trgovske zveze s Končinčino, zato se je Mesar najverjetneje vkrcal na eno od takšnih ladij.⁶

Tudi ime Kočinčina je bilo portugalska skovanka, ki je pomenila "kitajski Kočin" (po prestolnici Kečo), za razliko od pristanišča Kočin na zahodni indijski obali.

Ozemlje Vietnam je za evropske misijonarje dobilo poseben pomen potem, ko so se morali umakniti iz Japonske. Pri tem je bilo pomembno dejstvo, da so se ob vietnamskih obalah ustavljale japonske trgovske ladje in je bil mogoč vsaj posreden stik z japonskim cesarstvom, ki se je zaprlo vase pred vsemi tujimi vplivi. Dokler je trajala dolga vojna med severnim in južnim Vietnamom, so domači vladarji tolerirali misijonarsko delo portugalskih, italijanskih in francoskih jezuitov, saj so bili odvisni od evropskih pošiljk orožja in streliva. Po končani vojni, leta 1672, pa je prišlo do občasnih preganjanj, izgonov misijonarjev, pa tudi smrtnih obsodb tistih, ki se niso hoteli odreči krščanstvu. Uspehi misijonarjev so namreč med vladajočo elito zasejali strah, da bo nova vera spodrinila uradni (državni) konfucianizem. Druga nevarnost za tradicionalno kulturo je bila abeceda, prirejena po latinici, ki so jo širili misijonarji in je zaradi svoje enostavnosti ogrozila uveljavljeni sistem kitajskih pismenk. Zaradi vsega tega je vietnamska aristokracija močno omejevala vsakršne stike z zahodnimi imperiji: evropski trgovci so smeli le v maloštevilna trgovska središča, tam so lahko ostajali le kratek čas in trgovali samo s predstavniki višjih slojev.⁷ Misijonarji pa so si kupovali naklonjenost domačih vladarjev z zaposlitvami na dvoru kot astronomi, zdravniki, mehaniki ipd.

Glede na omenjene neugodne okoliščine je bila Mesarjeva usoda v bistvu odločena. V kraju Tum Ke so ga domačini obdolžili, da je čarovnik, ki si iz mrtvaških kosti pripravlja tekočino, jo vlije ljudem na glavo in jih tako začara, da proti svoji volji postanejo kristjani. Lokalni vladar, ki je bil sam nekoč kristjan, a se je veri odrekel, je dal Mesarja zapreti in ga obsodil na smrt z obglavljanjem. Ko pa je izvedel, da je Mesar redovni sobrat Antonia Arnedo,* misijonarja in astronoma v prestolnici, ki je bil tedaj v prijateljskih stikih s kraljem, je odločitev spremenil in Mesarja izgnal iz dežele.⁸

Tako se je Mesar moral z ladjo prepeljati nazaj v Macao; med potjo je srečno preстал hud morski vihar.⁹ Svojemu redovnemu predstojniku se je prijavil kot kandidat za nove misijonarske naloge in si dobil dovoljenje za

---

* Antonio Arnedo, rojen leta 1660 v Aragoniji, je prišel leta 1687 v Macao, od leta 1695 pa je delal v Kočinčini in Tonkinu. Leta 1712 ga je kralj Kočinčine poslal v Macao, da bi v njegovem imenu sklenil pogodbo o trgovini s Portugalci. To nalogo je uspešno opravil in si na dvoru še povečal ugled.

delo v Tonkinu (Severni Vietnam), kjer se je leta 1712-913 poleglo preganjanje kristjanov. V cerkvi Matere božje v Macau je 8. decembra 1714 opravil slovesno redovno zaobljubo.¹⁰ Konec aprila 1715 se je odpravil peš vzdolž južne kitajske obale do obmejnega mesta Lienčeu (Lianzhou, z današnjim imenom Hepu), oddaljenega od Macaa skoraj petsto kilometrov zračne linije. Kot je poročal v pismu jezuitu Mihaelu Faitu (Lienčeu, 10. junija 1715), je za to pot porabil šestindvajset dni. Medtem ko je čakal na vodnike, da bi ga popeljali čez mejo do misijonske postaje, oddaljene šest dni hoda, si je ogledal življenje Kitajcev v tem mestu in ga na kratko popisal svojemu redovnemu sobratu.

Popis šeg in navad domačinov v Lienčeu kaže na avtorjevo zanimanje za vse, kar je bilo nenavadno in barvito; zlasti seveda za naziranja Kitajcev o človeški duši in za verske obrede. Čeprav se je sam izogibal komentarjem, že po načinu opisovanja in izbranih primerih opazimo težnjo po karikiranju ali celo drastičnem slikanju drugoverskih zablod. Razlike med nekrščanskimi religijami Azije mu niso bile jasne ali pomembne, kar je vidno iz njegove rabe oznake "*muslimani pitagorske sekte*". Oznaka "*muslimani*" v tej besedni zvezi pomeni nevernike, "*pitagorska sekta*" pa budiste (o tem, da sta Pitagora in Buda ena in ista oseba, je razpravljal že Matteo Ricci, za njim pa so to hipotezo povzeli še drugi avtorji).¹¹ Mesarjev opis obredov v mestu Lienčeu pa kaže, da niso bili budistični, pač pa konfucianistično-taoistični. Zaradi kitajskega religioznega sinkretizma se Mesarju razlike med temi verami niso zdele pomembne, toliko manj, ker je bilo zanj vse to le praznoverje in idolatrija.

Mesarjev odklonilni odnos do kitajskih religij se kaže tudi v njegovem zavračanju metode misijonarjenja, ki so jo prakticirali jezuiti. Njegovo "*pravoverno*" stališče dokazuje tudi incident, ki se je zgodil kmalu po njegovem prihodu v Macao. Papežev odposlanec Charles Thomas Maillard de Tournon, ki je javno nastopil proti jezuitskemu ohranjanju tradicionalnih kitajskih verskih obredov v krščanskem bogoslužju, je med kitajskimi misijonarji sprožil val ogorčenih protestov, zato so ga v Macau dali celo v hišni pripor. Skupaj z njim so za določen čas pridržali tudi njegove somišljenike: Janeza Krstnika Mesarja in italijanska jezuita Pietra Francesca Capaccija in Carla Amianija.¹² Tovrstne spore je leta 1715 skušal rešiti papež Klement XI. z bulo *Ex illa die*, v kateri je ponovno obsodil mešanje krščanskih in krivoverskih obredov. Tedaj so morali misijonarji posamič s podpisi potrditi svoje soglasje.

Da je bila Kitajska za Mesarja nekakšen "narobe svet", je razvidno tudi iz njegovega opisa družinskega življenja v mestu Lienčeu, kjer je ugotovil, da med nižjimi sloji "vladajo žene moškim, vodijo gospodrstvo, sklepajo pogodbe, nosijo moško obleko in se bavijo z obrtjo".¹³ V Mesarjevem domačem (slovenskem) okolju bi bila takšna zamenjava vlog med spoloma seveda nenaravna, zato je razumljiva Mesarjeva negativna reakcija v nadaljevanju pisma, ko istim ženskam očita, da na silo odvrta svoje može od krščanstva. O nizki moralni zavesti prebivalstva pa naj bi bili govorili Mesarjevi podatki o oženjenih menihih in o krutih postopkih sorodnikov do bolnika ali suverena do podložnikov. Šlo je torej za dokaj enostransko, dogmatično gledanje na kitajsko kulturo v času, ko se je v Evropi že širil krog razsvetljskih občudovalcev Konfucija.

V pismu Mihaelu Faitu je Mesar omenil, da ga je v misijonskem okrožju, kamor je bil namenjen, čakalo deset do dvanajst tisoč spreobrnjenih domačinov. (To je bilo območje na severozahodu Tonkina, ki je po smrti C. Royerja ostalo brez misijonarja.)¹⁴ Med oskrbovanjem kristjanov v severnovietnamskih vaseh se je srečeval s številnimi nevarnostmi. Ohranil se je zapis o njegovem potovanju po reki, ko se je skrit na nekem čolnu srečno izognil aretaciji.¹⁵ O hudih težavah govorijo že suhoparne številke: leta 1718 je bilo v Mesarjevem misijonu le še osem tisoč kristjanov, istega leta pa se je na velikonočne praznike začelo preganjanje, ki je mnoge kristjane prisililo, da so zbežali ali pa se odpovedali veri.¹⁶

Leta 1721 je v Tonkinu prišlo do novih velikih pogromov proti kristjanom. Mesar se ni umaknil čez bližnjo kitajsko mejo, čeprav bi to lahko storil. Skrival se je v gozdu pri kraju Lofeu (današnji Mon Cai) in se leta 1722 predal vojakom. Na splošno so misijonarji v Kočinčini in Tonkinu med preganjanji raje ostajali v deželi kot pa bežali v varnejše zamejstvo. Tako je npr. misijonar Flory ob pregonih v Kočinčini leta 1724 pisal: "Odločil sem se, da bom ostal skrit vse do odhoda vojnih ladij, po tem pa se bom znova pojavil kot običajno, da ne bi zapustil toliko kristjanov v času spopada. Kajti kot misionarji ne sprejemajo odločitve, da bi odšli zato, da kristjanov potem ne bi več preganjali, se tudi meni takšni razlogi ne zdijo dobri, saj bi preganjanje zagotovo trajalo tudi po našem odhodu. Menim celo nasprotno, da to daje zelo slab zgled za pobeg v podobnih okoliščinah."

Vojaki so Mesarja skupaj z italijanskim jezuitom Francescom Bucharellijem, ki je deloval blizu mesta Kefat (Ke Sat, severozahodno od Hanoja), vkovali v verige in oba odpeljali v prestolnico Tonkina, današnji Hanoi. Po opisih sodobnikov v tem mestu ni bilo veliko kraljevskega blišča:

“Je brez obzidja, vendar strašansko razpotegnjeno, vmes so tu in tam velika jezera. Povsod kamor človek gre, sreča toliko ljudi, da so ulice kljub svoji širini težko prehodne. Na več krajih so hiše narejene iz bambusa in ometane z ilovico pokrite pa navadno s slamo. Nekatere druge so zgrajene tudi iz opeke z nekaj apnenega ometa in z opečnato kritino.”¹⁷

Po zasliševanjih pred sodniki so ju zapirali v tesne in nizke bambusove kletke, da se je bilo v njih težko premakniti, in ju strogo nadzorovali. Kmalu sta tako oslabela, da se nista mogla držati na nogah. To pa ni preprečilo, da ju ne bi bili postavili pred sodni zbor, katerega člani so prišli v prestolnico iz raznih provinc. Spet so ju vklenili, ju bosih nog vodili po mestu v posmeh, med zasliševanji sta morala dolge ure klečati na sončni pripeki. Ker do končne obsodbe ni prišlo, so ju ponovno zaprli.

Vesti o njuni usodi in o preganjanih katolikov v Tonkinu so se medtem širile na Kitajsko in v Evropo. Oktobra 1722 je francoski jezuit Antoine Gaubil pisal iz Pekinga svojemu bratu, da so v Tonkinu *“porušili cerkve, da je več kristjanov odpadlo od vere, da so drugi umrli zanjo, da sta očeta Messari in Bucarelli... veliko pretrpela v ječi, da so se misijonarji povečini poskrili.”*¹⁸ Znani astronom Ignac Kögler je o teh dogodkih poročal v Nemčijo v pismu iz Pekinga v oktobru 1723.¹⁹

Nekdanji Mesarjev družabnik na poti v Azijo Roman Hinderer je kot vizitator kitajske in japonske province odpotoval v Lofeu in ostal tam od 28. decembra 1722 do 14. aprila 1723, da bi dosegel izpustitev obeh misijonarjev, a brez uspeha.²⁰ Vrniti se je moral v Peking zaradi smrti kitajskega cesarja Kamhija.²¹

Po desetih mesecih ječe je Mesar dobil močno dizenterijo in je v nekaj dneh podlegel. Datum njegove smrti se v različnih virih razlikuje: 15. junij, 23. junij in 25. junij 1723; najverjetnejši je prvi.²² Truplo se je napihnilo, da ga ni bilo mogoče položiti v krsto, zato so morali napraviti drugo, večjo, nato pa so ga na kraljev ukaz pokopali zunaj mesta. Po sedmih mesecih je predstojnik tonkinških misijonov Stanislas Machado naročil, naj katehisti na skrivaj prenesejo ostanke v cerkev v vasi Kene v severni provinci. Ko so grob odprli, je telo že razpadlo, le desna roka je po čudežu ostala nepoškodovana.²³

Okoli Mesarja so se tako kmalu po njegovi smrti začele spletati legende, ki jih je še bolj vzpodbudila nasilna smrt njegovih sodelavcev. Bucharelli je bil namreč 11. oktobra 1723 obglavljen skupaj z devetimi katehisti in služabniki, ki so bili ujeti z njim in Mesarjem. Zaradi simbolike se je verjetno

v ustnem izročilu tudi datum Mesarjeve smrti premaknili s 15. na 23. junij, dan pred praznikom patrona Janeza Krstnika. Nekateri Vietnamci so vedeli povedati, da so trije sovražniki kristjanov, ki so obsodili na smrt dva Evropejca (Mesarja in Bucharellija), nesrečno končali: "*prvega so prijeli, vtaknili v ječo, zadavili in pokopali globoko pod kup kamnov in lončenih črepinj ... Druga dva ... sta bila prav tako zaprta in umorjena na kraljevo zapoved. Guverner, ki je dal ujeti te kristjane, je osem ali deset dni zatem nenadoma umrl. Vladar, ki je potrdil smrtno obsodbo, ... je bil prav tako žrtev nagle smrti*"²⁴ Pripoved o maščevanju neba za smrt obeh misijonarjev je bila zapisana leta 1744, torej celih dvajset let po Mesarjevi smrti, in kaže, da so se o njem med domačini še dolgo spletale različne zgodbe in razlage.

Mesarjeva usoda je bila le ena od epizod v verigi nasilja, s katerim so vietnamski vladarji skušali zaustaviti širjenje katolicizma. To jim je nekajkrat že skoraj uspelo, saj so npr. po aretaciji Mesarja in Bucharellija v vsem Tonkinu ostali le še štirje evropski misijonarji.²⁵ Iz Macaa pa so čez mejo prav tako vztrajno prihajali novi redovniki in nadomeščali izgube. Omeniti je tudi treba, da so bila preganjanja kristjanov v Tonkinu pogostejša in ostrejša kot v Kočinčini. Čeprav je bil v Kočinčini leta 1724 izdan kraljev ukaz o izgonu misijonarjev, ga niso izvajali s pretirano ostrino, po letu 1725 pa je vse do srede stoletja trajalo obdobje verske tolerance. V Tonkinu so se samo v 18. stoletju zvrstili grobi pritiski v letih 1712, 1718, 1721, 1737, 1745 in 1773, pri čemer je število žrtev naraščalo.²⁶

OPOMBE

- ¹ I(van) M(artelanc), Naši misijonarji iz prejšnjih stoletij (Jezuitje Mesar, Kapus, Ratkaj), U. C. Miss. pro Jugoslavia, knj. VIII., Ljubljana 1934, str. 8-9; Giovanni Kren, Missionari nostri. Cenni biografici illustrati, Gorizia 1941, str. 7.
- ² Italijanska literatura (npr. Emilio Patriarca, Il padre Giovanni Battista Messari, Profili di missionari Friulani XXVII, Asti 1950, str. 11) večinoma omenja Gradec kot mesto Mesarjevega vstopa v jezuitski red, vendar dokumenti kažejo, da je bil to Dunaj (prim. Joseph Déhergne, Répertoire des Jésuites de Chine de 1552 a 1800, Bibliotheca Institutii historici S. I., zv. 37, Roma 1973, str. 175 (Austr. 127, 129 v); Ladislav Lukács, Catalogus generalis II., Roma 1988, str. 1002). Martelanc (op. cit., str. 10) ima datum 17. december 1701.

- ³ Archivum Romanum Societatis Iesu (= ARSI), FG 755 (indipetae), vol. 24, št. 428, 429, 434, 451, 452, 457.
- ⁴ Prav tam. št. 452, 451.
- ⁵ Glej Welt-Bott II, pismo s Kitajske l.1725 (št. 293).
- ⁶ Mesar je v Macau srečal bogatega trgovca Nikolaja z Reke, ki je bil tedaj že okoli 30 let zdoma (glej pismo Mihaelu Faitu iz Lienčea 10. junija 1715 v zborniku misijonskih pisem Welt-Bott I, 1. del, Augsburg-Grätz 1726, str. 32, št. 137). Do tega srečanja je prišlo že po Mesarjevem povratku iz Kočinčine, konec leta 1714. Nikolaj je bil lastnik več trgovskih ladij. V kronikah mesta Macaa je podatek, da je Nicolao Fiume v brodolomu leta 1728 izgubil ladjo Boas Novas z vso posadko in leta 1735 na enak način še ladjo San Antonio. Obe sta vzdrževali zvezo med Macaom in Manilo (Manuel Teixeira, Os Missionários portugueses no Vietnã, Boletim eclesiástico da diocese de Macau, št. 669, janeiro de 1960, str. 994-995).
- ⁷ Nguyen Khac-Kham, The Acceptance of Western Cultures in Vietnam from the XVIth Century, East Asian Cultural Studies, vol. VI. (marec 1967), št. 1-4, str. 201-204.
- ⁸ Franc M. Pirro S. I., I Grandi Missionari; Padre Giovanni Messarr S. I., Le Missioni della Compagnia di Gesù XXX (15. april-15. maj 1944), št. 5-6, str. 74.
- ⁹ Raccolta di varie notizie spettanti alla Cristianità del Tunkino ed alla persecuzione che la trauaglia, ARSI, Iap.-Sin. 83-84, fol. 69 r.
- ¹⁰ Joseph Déhergne, op. cit., str. 175. Glej tudi Mesarjevo pismo v Welt-Bott I, 1. del, št. 137.
- ¹¹ Henri de Lubac, La rencontre du bouddhisme et de l'occident. Etudes publiées sous la direction de la Faculté de Théologie S. J. de Lyon — Fourvière, Théologie 24, Pariz 1952, str. 77, 121.
- ¹² Joseph Déhergne (enako kot v opombi 10); Lettres édifiantes ..., Pariz 1839, III., str. 167-181.
- ¹³ Welt-Bott I, 1. del, št. 137 (str. 33).
- ¹⁴ Raccolta di varie notizie ..., fol. 69.

- ¹⁵ Prav tam, fol. 69 v — 70 r.
- ¹⁶ Prim. pismo Balthasarja Millerja iz Macaa 13. septembra 1718, Welt-Bott I, 7. del, št. 160.
- ¹⁷ Opis Hanoja iz leta 1666 v dnevniku francoskega misijonarja François Deydierja (Adrien Launay, Histoire de la Mission du Tonkin, Documents Historiques I (1658-1717), Pariz 1927, str. 24).
- ¹⁸ Antoine Gaubil S. J., Correspondance de Pékin 1722-1759, publiée par Renée Simon, Ženeva 1970, str. 41.
- ¹⁹ Bayerisches Hauptstaatsarchiv, München, Jesuiten 590, fol. 128 v.
- ²⁰ Joseph Déhergne, op. cit., str. 126-127.
- ²¹ Welt-Bott II, št. 293 (str. ...).
- ²² Datum 15. junij 1723 je zapisan v poročilu o Mesarjevi smrti (ARSI, Iap.-Sin. 82, fol. 370), navaja pa ga tudi Michael Bonbardi v svojem delu Udeni Graecanses Academici suo Sanguine purpurati, Graecii 1727, str. 167.
- ²³ Pismo F. de Chavesa iz Hanoja 17. aprila 1724 (M. F. de Montezón, Mission de la Cochinchine et du Tonkin, Voyages et travaux des missionnaires de la compagnie de Jesus II, Pariz 1858, str. 293-295).
- ²⁴ Lettres édifiantes ..., 28^c Recueil, Pariz 1758, str. 260-261.
- ²⁵ Charles B. — Maybon, Histoire moderne du Pays d'Annam (1592-1820), Pariz /1920/, str. 135.
- ²⁶ Prav tam, str. 138-139.

ABSTRACT

**JANEZ KRSTNIK MESAR: PORTRAIT OF THE TONKIN
MISSIONARY FROM THE 18TH CENTURY**

Zmago Šmitek

In the 18th century in Tonkin and Cochin China, now Vietnamese territory, missionaries of various orders and nationalities were active: Portuguese Jesuits, the missionaries of the French association Missions Etrangères, Spanish Franciscan missionaries from the order province in Manila and Italian missionaries of various orders appointed by the Roman Propaganda fide. Janez Krstnik Mesar, a missionary of Slovene origin, belonged to the last order mentioned.

Janez Krstnik Mesar was born on August 12 in 1673 in Gorizia, today a town on the border between Slovenia and Italy. His father was a Slovene immigrant while his mother was native to the town. Gorizia politically belonged to the Italian hinterland and for this reason, Mesar is frequently referred to as an Italian in historiographic literature and therefore he often appears under the Italian variation of his name – Giovanni Battista Messari.

After he joined the Jesuit order in 1701 in Vienna, Mesar submitted several requests to the order's mayors in Rome for a missionary post in Asia. He eventually departed for Macao via Genoa and Cadiz in 1705 in the company of Roman Hinderer, a Jesuit missionary from Alsace. He was first assigned the post in the southern Chinese provinces and in 1712 he moved to Cochin China (the southern part of modern day Vietnam). There he had to face the resistance of the ruling aristocracy to the introduction of Christianity and Europeanization in general. Soon after that he was arrested, then imprisoned and sentenced to death. His salvation was negotiated through the intervention of Antonio Arnedo, a Jesuit from Hue (then the capital). After that he was expelled to Macao. The principal of the order whose seat was in Macao appointed him to a new missionary region in Tonkin in modern day North Vietnam where, after the persecution of Christians in 1712-1713, there arose the need to reorganise the church.

Mesar set out on the journey for Tonkin on foot in April 1715 following the route along the south Chinese coast. On the way he stopped in the Chinese border town of Lianzho (modern day Hepu) where he recorded the

manners and customs of indigenous people in a letter published in the anthology, *Der neue Welt-Bott*. His writing reveals a rather conservative and Eurocentric understanding, and a negative attitude towards Chinese religions. In the Tonkin region where Mesar was appointed to, he was responsible for some 8000 Catholics. The work of missionaries was obstructed by the central authorities whose interventions occasionally erupted into real pogroms (e.g. in 1718 and 1721). In 1722 after a long period of hiding, Mesar submitted to his persecutors. He was taken to the capital (present day Hanoi), together with the Italian Jesuit missionary, Francesco Bucharelli. Both were sentenced to death but Mesar fell ill while in prison and died on 15 June 1723. Bucharelli was beheaded in October of the same year along with nine other catechists and servants.

It is evident from archive sources that the death of the two missionaries elicited strong response in Europe and aroused interest in the religious and political situation in Tonkin and Cochin China. Mesar's fate was described in a booklet by Michael Bonbardi, *Undeni Graecenses Academici suo Sanguine purpurati, Graecii 1727*. The legend about the revenge of Heaven on all who were guilty for the death of the missionaries persisted even among the natives of Tonkin for several decades after the incident.

The activities of J.K. Mesar in China and Vietnam represent a significant episode in the history of the Slovenes' contacts with foreign cultures. As a Jesuit missionary in the first half of the 18th century, Mesar was involved in the disputes over the adaptation methods and the Portuguese patronage in China. He ended his life as the victim of the struggle between European prozealotry and Asian traditionalism. His biography which was reconstructed mainly on the basis of archive sources vacillates between his personal life story and the legend of him as a saint.